

בס"ד כב' מר-חשון ה'תשע"ה
 הדלקת נרות - 16:22
 צאת השבת - 17:13
 רבנו תם - 17:46
 לפי הלוח המדויק של "אור החיים"

שנה חמש עשרה - עלון מס' 742
 ניתן להקדיש את העלון או שיעורי הלויין
 במוצ"ש לברכה והצלחה, פרנסה טובה, רפואה
 שלימה, זיווג הגון, זש"ק, או לעיני יקירכם.
מערכת העלון : 054-7743834

אברהם יגל

לעיני בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
 לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל.

כפטי"דוין: "והפליך דוד" (מלכים א' א')

פרשת חיי-שירה

בדוק ומנוסה - סגולה גדולה
 להשתתף בסעודה הרביעית
 בבית הכנסת "אוהל-מועד"

מעייני הפרשה:

- ← מות שרה וקבורתה, רכישת מערת המכפלה.
  - ← אברהם שולח את אליעזר לחפש אשה ליצחק.
  - ← נישואי יצחק ורבקה.
  - ← רשימת צאצאי אברהם.
  - ← פטירת אברהם אבינו וקבורתו במערת המכפלה לצד שרה.
  - ← רשימת בני ישמעאל ומותו.
- "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים"**
 זהו שנאמר: יראת ה' תוסיף ימים ושנות רשעים תקצורנה (משלי י'). יש אשר בהגיע האדם לקץ חייו והוא רואה, כי מכל שנותיו הרבות אין אלא ימים אחדים. ומאידך, יש צעיר שפעל בשנותיו המעטות הרבה מאד. יש - **ויום לשנה ייחשב ויש - כי שנה ליום תיחשב**. שני חיי שרה - שנים שלימות. לעומת זה - ויהי מקץ שנתיים ימים ופרעה חולם, השנים מסתכמות בימים. (הרב זיון)

"נטיא אלקים אתה בתוכו" (כ"ג ו')
 הגמרא אומרת שתלמיד חכם נחשב בעיני עם הארץ בתחילה, לכלי זהב. ישב עימו - ירד להיות ככסף. דיבר עמו בדברים - ירד להיות בעיניו כנחושת. כך אברהם בעיני עפרון. תחילה קראו **נטיא** אלוקים. אחר כך כתוב: לא **אדוני** שמעני. לבסוף: **ביני ובינך** מה היא, **שהשווה את עצמו לאברהם**.
"ארבע מאות שקל ביני ובינך מה היא"
 אפשר לפרש על פי רמז, כי האות האמצעית של התיבה אברהם היא "ר" בגימטריא 200 וכמו כן האות האמצעית של התיבה עפרון היא גם "ר" בגימטריא 200 נמצא ביחד עולה 400, וזהו מה שהתכוון עפרון לומר שארבע מאות ששה האותיות הנמצאים בין אותיות השם שלך ובין אותיות השם שלי עולה כמספר הזה.
"ביני ובינך מה היא" (כ"ג ט"ו)
 "מה היא" - ג' במסורה. ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך מה היא. וראיתם את הארץ מה היא (במדבר י"ג). הודיעני ה' קיצי ומידת ימי מה היא (תהילים ל"ט). לומר לך: **ממון וקרקות לא יועילו לאדם ביום המיתה**.
"איכ"ל לא האבה האשה" (כ"ד ה')
אולי לא תאבה - היה צריך לומר: **פן** לא תאבה, שהרי אולי באה לחיוב. אלא, שאליעזר היה משתוקק שלא תאבה, כדי שישאנו לבתו. כיוצא בו: אולי ימושני אבי (בראשית כ"ז) - יעקב השתוקק שאביו ימוששו, כדי שלא יהיה כמרמה את אביו. כיוצא בו: אולי חטאו בני בלבבם (איוב א') - איוב השתוקק שבניו יחטאו רק בליבם ולא בפועל. כיוצא בו: לו ישמטנו יוסף (בראשית נ"ג) - הלוואי שישמטנו רק בליבו ולא בפועל. (לפי הגר"א)

פינת הנביאים והפזגמים

בכל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו = בכל גופו ונפשו. בגוף האדם רמ"ח [בגימטריה = 248] איברים, ובתורה רמ"ח מצוות "עשה". בגוף האדם שס"ה [בגימטריה = 365] גידים, ובתורה שס"ה מצוות "לא תעשה". סך הכל תרי"ג מצוות [בגימטריה = 613], ומכאן הניב תרי"ג מצוות.
דוגמה: פל בעל תפקיד חוב להתמסר לתפקידו בכל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו.
מקור: ברוך ה' מצאתו לתלמיד אחד שהיה משגג תלמודו בלחש. בעטה בו ואמרה, ולא פך נאמר: "ערוכה בכל ושמונה" [שמואל ב' ה] - אם ערוכה ברמ"ח איברים שלך - משתמרת, ואם לאו - אינה משתמרת [ערוכה, נג].

"והמת שירה בקריית ארבע" (כ"ג ב')
 בקריית ארבע - פירש רש"י על שם ארבעה ענקים שהיו שם: אחימן, ששי, תלמי ואביהם. מובא במדרש: כשבאה שרה לקרית ארבע שאלה אחד מה רצונה? ענה השני - שהיא שואלת לשלום יצחק והשלישי השיב - תאמרו לה שיצחק כבר מת. והנה כל זה מרומז בשמותם: **אחימן - אחי מן, דהיינו מה רצונה?** ששי ענה: שואלת שלום יצחק, **תלמי ענה - תאמרו לה יצחק מת.** (פניני דניאל)
"לספור לשירה ולבכתה..."
 כי זעירא (מסורה). מובא במדרש (ב"ר, מד) "אשת חיל עטרת בעלה" (משלי יב, ד) זו שרה, הוא, אברהם - נתעטר בה והיא לא נתעטרה בו. וכשמתה אבדה עטרת ראשו. אות **ב'** מרמזת על **כתר**. ולכן נכתבה כי זעירא, שהוטרף העטרה מעל ראשו.
"ויקם אברהם מעל פני מתו" (כ"ג ג')

בספר "גן רוה" פירש מה שנאמר **"מעל פני מתו"**. לפי המדרש, שלא נקברו במערת המכפלה רק אלו שמתו מיתת נשיקה. לפי מה שאמרו חז"ל שמי שמת על ידי מלאך המוות פניו מוריקות, יש לבאר שבא אברהם לראות אם אכן שרה מתה מיתת נשיקה. זהו שאמר: **ויקם אברהם מעל פני מתו, וראה שאין פניה מוריקות, הבין שהיא מתה מיתת נשיקה.** לכן וידבר אל בני חת.
"ואברהם זקן בא בימים"
"ואברהם זקן בא בימים" סופי תבות **"אמן"** מלמד שכל העונה אמן בכוונה וכתיקונה, זוכה ונוחל אריכות מים ואפוף כל חייו בחסד.

הסירו ממשול מדרך עמי!
 העלון טעון גניזה במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן.
 אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה.

"ואברהם זקן בא בימים"

מפני ארבעה דברים הזיקנה קופצת על אדם: מפני היראה, מפני **כעס בניס**, מפני **אשה רעה** ומפני **המלחמות**. אבל אברהם, אשתו מכבדתו וקראה לו: אדוני, שנאמר: "ואדוני זקן". (עפ"י תנחומא ח"ל). וה"שפת אמת" מפרש פירוש שיש בו מסר לכל אחד: "ואברהם זקן בא בימים" אברהם בא לזקנתו עם הימים, כלומר, **שלא איבד יום אחד בחייו לריק**.

לפי זה אברהם אבינו ניחן בשתי מעלות: הוא היה גם "זקן" – החכים במשך כל שנות חייו, ובנוסף היה גם "בא בימים" – כל יום מימי חייו היה מלא במצוות וכל רגע הוא ניצל ללימוד תורה ולקיום מצוות. זוהי השלמות המוחלטת בעבודת הבורא. כזה היה אברהם, שממנו צריכים ללמוד מהי עבודת הבורא באמת. יש יתרונות לזקנה, ויש יתרונות לנעורים.

"יהיה חיי שרה מאה שנה ולשרים שנה וישבע שנים..." כמה מילים חוזרות בפסוק על עצמן, ולכאורה מיותרות הן: **"שנה"** (4 פעמים) ו**"חיי"** (פעמיים). **ביאור הכפילות של 'חיי'**: לא כל אדם מצליח למלא את חייו בתוכו. יש שנולד וחי שנות חיים כבהמה, אוכל וסובא, ישן ונותן פורקן ליצריו. חיים שכאלו יכולים להסתכם לכל היותר בציון מספר השנים שאותם חי האדם. לא כך שרה אמנו - מאה ועשרים ושבע שנות חייה היו מלאי תוכן.

"בניד כשחילי זתים" - חינוד

יחס הורים ומורים (המשך)

כל העשייה החינוכית של המונכים והמורים, בין קטנה ובין גדולה, היא "חסד" להורים, לכן הם חייבים בהכרת הטוב למורים. הכרת הטוב היא חובה מוסרית, מצד מקבל הטובה, גם כאשר הטובה היא חד-פעמית. ב"טובה" מתמשכת, יש להכרת הטוב תפקיד נוסף: לחזק ולעודד את מעניק הטובה. אמירת תודה למורים מחזקת אותם בעשייתם החינוכית. לא רק שאינם מלקקים דבש, אלא נדרשים להתמודד עם משימות חינוכית מורכבות, כגון: חומרי לימוד מסובכים, כיתה הטרוגנית, תלמידים מאתגרים, ועוד. הם זוכים לעידוד מצד הממונים עליהם (הנהלה ופיקוח), אבל תרומת עידוד זה איננה משתווה לתרומה של "יישר כוח" מרגש שאומרים הורים למורה של ילדיהם. אספת ההורים היא הזדמנות מתאימה להכיר תודה למורים.

ב. האחריות החינוכית של ההורים מחייבת אותם לבדוק כיצד שליחותם מתבצעת באמצעות המורים. עליהם להתעניין אצל שליחיהם הנאמנים כיצד מתבצעת השליחות. זהו תפקידה של המרכזי של אסיפת ההורים.

כל הישועות והברכות

כשרידן ושרונה ישראל ייחיי שתרמו לסעודה הרביעית בליוון זכות מרן עובדיה יוסף זצ"ל תנן בעדם, לרפואתם והצלחתם שיתברכו בכל מילי דמיטב ויתגשמו כל משאלות ליבם. שיזכו באושר ובפרנסה טובה, וירונו נחת מיוצאי חלציהם. להבדיל לעיני חיים ישראל בני אברהם ז"ל

פסרה נאחנת

נפתח מנחן חדש לתפילת ערבית כל ערב בשעה 19:30 בבית הכנסת **"אוהל אברהם משכן שמעון"** רחוב החרמון פינת התבור יבנה. פרטים: 054-5802260

רפואה שלימה

כזליכה גבוי בת חנה מנב"ת הקב"ה ישלח מזור ומרפא לרנ"ב אבריה ושס"ה גידיה. שתחזור לאיתנה הראשון ותזכה לשנים רבות וטובות.

כל הילדים מבימים

לביה"כ "אוהל מועד" ביבנה לחבורת **"מתמידים"** בימים א,ב, 17:30-18:30 לימוד גמרא, טעמי המקרא, משחקים תורניים. חלוקת פרסים והפתעות. כל חודש הגרלה על פרס יקר ערך. בהדרת אבוד ירא שמיים

כל הנשים מוזמנות

שיעור מרתק בנושא **שמיטה הלכה למעשה** מפי הגב' **סימה בוננר** יתקיים בע"ה **בימי שלישי** בכולל "אור ודרך" בשעה 20:30 **כל הנשים מוזמנות**

פסרה והצלחה

מיכאל וחנה יוספי על כל הסיוע והעזרה לזיכוי הרבים. ברכה והצלחה בכל עסקיהם ובמשלח ידיהם. רפואה שלימה וברכה למשפחתם, שיתגשמו כל משאלות ליבם לטובה.

פסרות ואחיות לפסיות

כרועי וחכי היימן היינו להולדת הבן ניי יה"ר שיעלה במעלות התורה והיראה ויצליח בכל דרכיו ומעשיו, שיתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות. וברכה והצלחה **לדובי ומזל ווסקוביניק** לזן ויעל היימן היינו

פסרה והצלחה לזיונו

משה וגיטי ז"ל היינו על כל הסיוע והעזרה לזיכוי הרבים. ברכה והצלחה בכל עסקיהם ובמשלח ידיהם. רפואה שלימה וברכה למשפחתם, שיתגשמו כל משאלות ליבם לטובה.

רפואה שלימה

כזליכיש באבאי בת מרים מנב"ת הקב"ה ישלח מזור ומרפא לרנ"ב אבריה ושס"ה גידיה. שתחזור לאיתנה הראשון ותזכה לשנים רבות טובות ונעימות.

שיעור התורה הגדול בתבל

ארגון **"אברהם יגב"** משדר בליוון בכל מוצאי שבת את שיעורו של הראשון לציון הרח"ג **יה"ק יוסף שליטיא** בבית הכנסת **"אוהל מועד"** בשעה 20:30 השיעור יוקרן על גבי מסך ענק. בע"ה תתקיים סעודה רביעית, בחסות "בית הלחם"

פסרות ואחיות לפסיות

לע"ני הצדיק והענו **חיים ישראל** בני אברהם ז"ל ביום שני כד' חשוון פקידת שנתו

פסרות ואחיות לפסיות

למשפחת קזבני היקרה מערכת **"אברהם יגב"** משתפת בצערכם במות הצנוע והענו **אברהם קזבני** בני פרגיז"ל שנפטר השבוע יטי חשוון תשע"ה. נשגר תנחומיו לכל המשפחה. הרופא לשבורי לב ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

לאור פקת קפת

הציבור מוזמן לעונג שבת בערב שבת בשעה 19:30 בבית הכנסת **"אוהל מועד"** רח' הנשיאים 3, יבנה, **פיוטים, מטעמים ודברי תורה.** **יוגש כיבוד עשיר** "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד"

ברכה והצלחה

לידינו מזכי הרבים **אלי ועליזה מוסאי** על כל הסיוע והעזרה שיתברכו ברפואה שלימה ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות בפרנסה טובה הם ומשפחתם לשנים רבות וטובות והצלחה לכל ילדיהם

פסרות ואחיות לפסיות

כדור ויעלי ישראל היינו להולדת הבן ניי יה"ר שיעלה במעלות התורה והיראה ויצליח בכל דרכיו ומעשיו, שיתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות. וברכה והצלחה **למשה וריקי ישראל** היינו **לדודו ואורלי טויטו** היינו שירונו נחת מיוצאי חלציהם

שבת שלום ומבורך

בריאות והחלמה איתנה:

משה נאמן בן מרים היינו מרדכי יעקובי בן ציפורה היינו מרדכי עמרני בן רבקה היינו רם-שלמה-רפאל כהן-זדה בן זליכה בנהור (בני) חי בן אירן היינו ישראל פרגי רפאל בן מרים היינו יצחק-חי כהןזדה בן פרידה היינו	באבאי באבאי בן מורוורי היינו הגנזרי אברהם בן חאנום היינו יעקב ועלני בן שושנה וגדעון אילן רפאל פרץ בן אנט היינו שרה ביבי לארי בת רבקה מנב"ת רחל מוסאי בת ביבי מנב"ת זליכה גמזו בת חנה מנב"ת	בבאי מוסאי בן אברהם וזליכה ז"ל
--	--	--------------------------------

ובכללם לרפואת כל חולי ופצועי צה"ל ועם ישראל.

"אל תקרי הליכות אלא הלכות"

הנבטת גרעין אבוקדו וברכת גידולי מים

שאלה: מהי ברכת ירקות שאינם גדלים באדמה, אלא על גבי מים, וכן האם מותר לזרוע גידולי מים בשביעית?

תשובה: **ברכת כמהין ופטוריות:** במשנה במסכת ברכות (דף מ:), סינינו, על דבר שאין גידולו מן הארץ מברך, "שהכל נהיה בדברו". ובגמרא אמרו, על כמהין (טרפש, כמייה) ופטוריות אומר "שהכל נהיה בדברו". וטעם הדבר שאין אנו מברכים על פטוריות בורא פרי האדמה, לפי שאין עיקר יניקתן של הפטוריות מן הקרקע, אלא מן האויר, ולכן אי אפשר לומר עליהן, בורא פרי ה"אדמה", שהרי אינן מפרי האדמה. וכן פסק הרמב"ם (פ"ח ה"ח) ורבינו הטור ומרן השלחן ערוך (ריש סימן רז).

ומכאן נבא לדון בשאלתנו, שבהיות וגידולי המים המצויים בזמנינו (כגון נבטים סיניים וכדומה) אינם גדלים מן האדמה, אלא כל יניקתם היא מן המים, אין לברך עליהם בורא פרי האדמה, אלא שהכל נהיה בדברו.

ולפיכך פסק מרן רבינו הקדוש רבי עובדיה יוסף זצ"ל, שעל גידולי מים יש לברך "שהכל נהיה בדברו". ומכל מקום, אם יש ספק בדבר, אם הגידולים גדלים על מים או באדמה, אזי יש ללכת על פי הרוב, שאם רוב אותן המין גדל באדמה, ברכתו האדמה, ואם רובו גדל על מים, כגון נבטים, יש לברך עליו שהכל.

גידולי מים בשנת השמיטה:

ולכאורה גם לענין שנת השמיטה, יש להקל אפילו לזרוע בשנת השמיטה גידולים כאלה שאינם גדלים באדמה.

ובאמת שכבר דן בזה הגאון רבי יונה נבון בשו"ת נחפה בכסף (יו"ד סי' ה) ופסק, שאסור לזרוע בשביעית בתוך צלוחית מים עם מעט עפר, משום שדינו כזרע בעציץ בשביעית, שאסור, אף על פי שאינו יונק מן הקרקע ממש.

אולם בנדון שלפנינו שאין שם אפילו מעט עפר, נראה שגם הוא יודה שאין איסור לזרוע באופן כזה בשביעית. וכן פסק למעשה הגאון החזון איש, שמוותר לזרוע בשביעית בעציצים של מים, שלא אסרה תורה אלא זריעה כדרכה בעפר, שיש עליו תורת קרקע, כמו שנאמר "שדך" לא תזרע, אבל זריעה במים בלבד, אין עליה לא תורת קרקע ולא תורת ארץ.

ואף שיש רבים המחמירים בזה, מכל מקום הגאון הראשון לציון רבי יצחק יוסף שליט"א בספרו (שביעית עמוד ש) האריך לדחות דבריהם. וכן פסק לגבי גרעין אבוקדו, שיש הנועצים בו קסמים, ומניחים אותו על גבי מים, והוא מצמיח עלים נאים, שאין בדבר איסור לעשותו בשנת השמיטה, מאחר ואין זו ארץ. ובאמת שבלא הכי יש להקל בזה בבית, כמו שביארנו כבר, שבעציץ שאינו נקוב בבית, מותר אפילו לזרוע בעפר בשביעית.

עציצים שבתוך הבית

בלמד ירושלמי (פ"א דערלה) אמרו, שיש להסתפק אם חלים דיני שביעית על גידולים הגדלים בתוך בית. שהרי מצד אחד נאמר בתורה "ושבתה הארץ שבת לה", שמשמע שבכל מקום יש להשביט את הקרקע, וגם בבית, שהרי אף הוא בכלל "הארץ". ומצד שני נאמר "שדך לא תזרע" והבית בודאי אינו בכלל שדה. ולכן יש להסתפק אם השביעית נוהגת בבית.

ולענין הלכה, הדבר תלוי במחלוקת הראשונים. כי יש מרבתינו הראשונים שסוברים שבזמן הזה מצות השביעית נוהגת מן התורה, כשם שהיה בזמנים הקדומים. ולדבריהם, בודאי שעלינו להחמיר בדיון גידולים שבתוך הבית, שהרי בירושלמי הסתפקו דבר, ובדבר שהוא מן התורה ויש בו ספק, הולכים להחמיר.

ויש אומרים, שמצות שביעית נוהגת בזמן הזה מדרבנן (מגזירת חז"ל) ולא מן התורה, כי מן התורה אין מצות שביעית נוהגת אלא בזמן שמצות היובל נוהגת, ומצות היובל אינה נוהגת אלא כאשר רוב עם ישראל נמצאים על אדמת ארץ ישראל, ובזמנינו, רוב עם ישראל נמצאים בחוץ לארץ. ולכן, עציצים הנמצאים בתוך הבית, אין איסור לטפל בהם בשנת השמיטה כלל ועיקר, ומותר לזרוע בתוכם, ולטפל בהם כפי שירצו בשנת השמיטה.

(אבל אין לקנות שתילים מן המשתלה בשנת השמיטה ולהביאם הביתה, אלא בתנאים מיוחדים).

"מכל מלמד" השכלתי...

כח הדיבור = פרשת חיי-שירה

"גַר ותושב אנכי" = ס"ת רבי, דהיינו אמר גר לא יתנו אזי אני תושב ואם לא תושב אזי אני רבי. "ואקברה מתי מלפני..." שזו מצוה גדולה וידעו כי אדם גדול אברהם שאמרו לו אדני נשיא אלהים אתה. ופירוש אחר רש"י: הריני גר ואם לא תושב ואטלנה מן הדין ובתשלום ולא בחוב והסכימו, שכתוב: "ויענו בני חת" = ר"ת חוב. "ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת" = ר"ת חלה. דהיינו לקבוע סעודה על הקנייה. אומר עפרון לאברהם: "לא אדני שמעני" = ר"ת אשל, אכילה שתיה ליינה. שמעתי על המצוות שעשית באהל, גם פה תעשה. "השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה... קבר מתד". עפרון משחק עם המיילים כאילו נותן אבל רוצה שגר. "ויען עפרון את" = ס"ת נתן דהיינו בהתחלה ולאחר מכן "ויען עפרון את אברהם לאמר לני" = ס"ת תורם ולאחר מכן התחרט וביקש ארבע מאות שקל כסף. "נאת מתד קבר" = ר"ת קוב עשה מעשה, תשלם. ידוע ששמו של האדם מעיד על מהותו, לעניות דעתי היה מסוכך, עפרון מלשון עפר, צחר מלשון רצח. "וישקל אברהם לעפרו", אומר רש"י: חסר אות בשמו לפי שדיבר הרבה ואפילו מעט לא עשה. המספר ארבע מופיע בפרשה לא מעט. ארבעה ענקים, ארבע זוגות, ארבע מאות שקל כסף. משם רמז לגאולה: ארבע כוסות, ארבע לשונות גאולה, זו חזקה שחברון היא של עם ישראל. ידוע על פי שניים יקום דבר. אם יבואו הגויים לסתור דברנו נביא להם ארבעה עדים. "ויקם שדה עפרון" = ר"ת עשו דהיינו עסקה. אומר רש"י תקומה היתה לו שיצא מיד הדיוט ליד מלך. נדע כולנו שאפשר להפוך יהודי הכי רחוק לבן של מלך. ראייה מאברהם שלקח חלקה שהיתה ככל החלקות והעלה אותה לקדושה גדולה, שעד היום הזכות של ארבעת הזוגות שבמערות המכפלה מגינה עלינו. כך אם נדאג לאחינו הקרובים והרחוקים ונדאג להעלותם על דרך המלך אזי כולנו נהיה בני מלכים. (מעבדכם הנאמן א.ש.)

מושגים לשנת השמיטה (המשך)

לאוכלה: הגדרה מהתורה לשימוש הנכון והמותר ביבול השנה השביעית, בהתאם לכתוב בחומש ויקרא (כה, ו): "לאוכלה". מביטוי זה דרשו חז"ל סייגים בקדושת היבול בשנה השביעית, לאכול ולא לסחור ולא להשחית וכו'.

לוח השנה השביעית: לוח שנה המפרט תאריכים חשובים לתקופות מוגדרות בעניין קדושת שביעית ואיסור ספיחין, המשתנים בסוגי הירק והפרי.

מה עניין שמיטה להר סיני: ביטוי בלשון חכמים הנזכר ברש"י (ויקרא כה), המלמד על חשיבות מצוות השמיטה, במה שהתורה כתבה כי מצוות השמיטה לכל כלליה ופרייה ניתנה בהר סיני, וממנה אנו למדים לכל המצוות כולן. (ביטוי זה משמש גם כפתגם המבטא חוסר התאמה בין עניינים).

” ואבותינו סיפרו לנו ”

”צדקה תציל ממוות”

(מעשה אמיתי ומרגש)

יוסף שימש כגבאי בית הכנסת במשך שנים רבות, הקים כולל ודאג לאברכים שילמדו. מסירות נפש שאין כמותה. איש בעל נתינה אין-סופית כלפי כל אדם, וצדיק שראה וחש מסרים מן השמיים. לפני כשבע וחצי שנים קיבל אירוע מוחי קשה שהותיר אותו נכה בכסא גלגלים.

במשך תקופה ארוכה היה יוסף בתהליך שיקומי ולמרות מצבו הקשה, והסיכויים הקלושים לשרוד, ”אחז” בחיים ויצא ממקרים אלה כגיבור ולוחם אמיתי שאפילו הרופאים התפעלו ממנו ומרצונו להמשיך ולחיות.

מקרה אחד מייני רבות ראינו לנכון לשתף אתכם בו. היה זה ביום סגרירי אחד בתקופת החורף לפי כשלוש וחצי שנים, כאשר חש יוסף ברע ובתו אילנית מיהרה לקחתו לבית החולים. לאחר שהייה של מספר שעות במיון הוחלט לאשפזו והוא נלקח בשעת לילה מאוחרת למחלקה, כאשר התפוסה בחדרים היתה מלאה. בבוקר לאחר מסי' שעות התפנה מקום באחד החדרים וכאשר נכנסו לחדר הרגישה אילנית תחושה אנרגטית לא טובה בחדרו אך לא הייתה אופציה אחרת. בשעת לילה מאוחרת הקיץ משנתו וקרא לבתו אילנית שסעדה אותו ולא עזבה את מטתו. נבהלה אילנית מקריאת אביה בשעה כזו, אולם מיהרה אליו לשאול מה רצונו. שאל אביה יוסף: האם יש לך כסף? בתחילה לא הבינה לשם מה מעוניין אביה בכסף בשעת לילה מאוחרת. והוא חזר ואמר ”צדקה תציל ממוות”. לרגע נבהלה וחשבה שהוא חולם אולם מיד התעשתה, פתחה את ארנקה ומצאה בו שתי מטבעות של 5 ₪ בלבד ומסרה לאביה מטבע אחד, והוא אחז בו בחוזקה. ברגע זה ניסתה אילנית לבדוק את ערנותו ושאלה: ”אבא מה יש בידך?” והוא ללא היסוס ובקול בוטח ענה, מטבע של 5 ₪. עוד הוסיף ואמר: ”את חושבת שאני לא יודע?” תוך כדי שהוא אחז במטבע בניעולה חזקה של האצבעות וחוזר ואומר במשך כ-5 דקות רצופות ”צדקה תציל ממוות...” ושוב ”צדקה תציל ממוות...” עד אשר נרדם.

גופו של יוסף היה רפוי מתוך שינה אך ידו שמרה בחוזקה על המטבע. לאחר כשעה נשמעו צעקות ובכי במסדרון המחלקה. אחות נכנסה לחדר והבת אילנית שאלה לפשר הצעקות. בכל הפעמים שהייתה לצד אביה בבית החולים, לא העיזה לשאול לגבי אחרים והספיק לה לשמור על שתיקה בכדי לטפל במסירות נפש רק באביה. האחות ענתה שאדם בחדר הסמוך נפטר. מיד הבינה את משמעות המקרה וגופה נאלם דום וצמרמורת אחזה בה. יוסף התעורר ופתח את ידו ואמר לבתו: ”שימי בבקשה את המטבע בקופת צדקה”. בהתרגשות רבה נישקה אילנית את ידי אביה ואחזה בספר תהילים ולא הפסיקה לקרוא ולהתפלל לרפואת אביה. האב נרדם שוב, ולאחר כשעתיים התעורר בבהלה נושם בכבדות וביקש שוב מטבע כסף והפעם ללא כל היסוס ותהייה מיהרה להוציא מארנקה את המטבע שנתר ומסרה לו. החזיק בו יוסף בכל כוחו ובמשך כ- 10 דקות תוך כדי נקישות על החזה חזר ואמר את המילים ”צדקה תציל ממוות...” ושוב ”צדקה תציל ממוות” עד שנרדם.

לאחר מספר דקות ארוכות ומתוחות, נשמע קול המוניטור של החולה ששכב לצד יוסף בחדר. (צפצוף מבחיל של אדם המפסיק לנשום). מיד הגיעו הרופא וצוות האחיות למיטת חולה זה. ברגע זה התפללה אילנית בליבה שלא יוציאו אותה מהחדר, הסתתרה מאחורי גופו של אביה כשהיא רועדת ומתפללת. ואכן לא הבחינו בה וידיה אוחוות את ידי אביה ופיה ממלמל תפילה כמו תינוק המסרב לעזוב את אמו. תוך כדי שהיא שומעת את ניסיון ההחייאה וקריאת שעת המוות של אותו חולה

ששכב ליד אביה בחדר. לאחר שיצא הצוות הרפואי מהחדר התעורר יוסף ופתח את ידיו וביקש ממנה להניח את המטבע בקופת הצדקה. נישקה אילנית את מצחו בבכי ומתרגשת ומודה לאלוהים על המתנה היקרה שנתן לה, את אביה.

עם בוקר לאחר ביקור רופאים הוחלט לשחרר את יוסף הביתה, ומיד בטרם יציאתו מביה”ח ביקש שבתו ומבנו לקחתו לבית הכנסת ולהניח מטבעות צדקה בקופה ולהודות על הנס וההשגחה העליונה. כפי שנאמר בתחילה, יוסף המשיך לחיות עוד כשלוש שנים וחצי לאחר מכן.

סיפור זה נשמר וסופר בחיק המשפחה הפרטית בלבד וכיום לאחר שמסר את נפשו, הבינו בני המשפחה עד כמה יוסף האבא היה צדיק שראה מסרים משמיים.

בראש השנה האחרון תשע”ה (תהא שנה עליו השלום) היה זה בתום השבת שלאחר החג, מסר את נפשו הזכה לבורא עולם. כמחצית השעה לפני פטירתו נשמע קול שופר במחלקה, קול שבישר את פתיחת שערי שמיים לקבלו. חזר ואמר שיוֹרד גשם ואכן בזמן פטירתו ירד גשם כאילו השמיים בוכים על לכתו.

יזכור אלוהים את נשמתו הזכה, בסתר כנפיו, בגן עדן תהיה מנוחתו, ובצרור החיים את נשמתו, אמן.

”אלה ימי שני חיי אברהם אשר חי מאת שנה ושבעים שנה וחמש שנים ויגוע וימת אברהם בשיבה טובה זקן ושבע ויאסף אל עמיו ויקברו אתו יצחק וישמעאל בניו אל מערת המכפלה אל שדה עפרן”. (חיי שרה כה, ח-ט)

ודבר מות אברהם הרחמן והצדיק נודע כרגע בבאר שבע וישמע קול נהי ומספד בחוצותיה. ותבוא השמועה ליושבי הערים הקרובות והרחוקות וישמע גם ישמעאל היושב בקצה המדבר וימהר ויבוא לספוד לאביו ולבכותו. ויתקבצו אנשים ונשים וטף מכל הערים וילכו הלך ובכה עד בואם באר שבע. וגם כל מלכי הארץ ושריהם ושופטיהם עזבו את עריהם ויבאו לבכות את אברהם ולספוד לו. ויהי המחנה כבד מאוד. ויהי כראות יצחק בין הבאים לספוד לאביו גם את כל הזקנים והזקנות אשר ספדו לשרה אמו וישתאה מאוד ויאמר איכה נהיה הדבר הגדול הזה, כי לא מתו עדנה ויגש אליהם יצחק ויאמר הגידו נא לי, אחי, האמת ספדתם לאמי לפני שלושים ושמונה שנים? ויענה הזקנים לאמר מיום בואנו לספוד לאמך הוסיף לנו ה' כח ועצמה ויחזקנו ויאמצנו ויגיענו לזמן הזה! עתה ידענו, כי טוב בעיני ה' החסד והאמת אשר יעשה האדם עם המתים! ויסר יצחק מהם ויבוא הביתה וישם את אביו על המטה אשר ישארו בה אל מערת המכפלה. ויוציאו מן הבית וינשא על כפיים וילך יצחק וישמעאל ושם ועבר לפני המיטה ויקראו פנו דרך וירא כל העם את אברהם מת ויתנו את קולם בבכי לאמר אהה! גוע אבינו הרחמן ומלכי הארץ ניגשו אל המטה ויאמרו לנושאה עמנו כמעט רגע, ויעמדו. וירא העם את הדבר הזה ויתאפקו וידמו ויעמדו המלכים בשורה ויתנו את קולם בבכי לאמור אוי לך ארץ כי אבדך מנהיגך הצדיק המרבה שלום! ואויה גם לנו מושלי הארץ ליתומים אין אב היינן, לאניה בלב ים אשר אבד חובלה דמינו! וישמע העם את הדברים האלה ויגדילו לבכות ויהי כל המקום ההוא לחרדת אלהים. ויבאו שם ועבר ויצחק וישמעאל אל מערת המכפלה וימצאו את המקום אשר בחר לו אברהם ויקברוהו. ויש כל האם אחרי הקבר אברהם איש לביתו ויבכו אותו שנה תמימה. ולא קם עוד ירא אלהים ורחמן כאברהם אשר התהלך את ה' ויעש אך טוב וחסד מעודו עד יום מותו ויהי שמו וזכרו לברכה עד היום הזה.